

Rådets konklusioner om mindskelse af skolefrafald og fremme af succes i skolen

(2015/C 417/05)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM HENVISER TIL

- Europa 2020-målet på uddannelsesområdet om at reducere det gennemsnitlige skolefrafald i Europa ⁽¹⁾ til mindre end 10 % senest i 2020 ⁽²⁾
- Rådets konklusioner af 12. maj 2009 om en strategiramme for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (»ET 2020«) ⁽³⁾
- Rådets og Kommissionens fælles rapport for 2015 om gennemførelse af en strategiramme for det europæiske samarbejde inden for uddannelse ⁽⁴⁾,

SOM TAGER HENSYN TIL

- Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring ⁽⁵⁾
- Rådets konklusioner af 11. maj 2010 om den sociale dimension af uddannelse ⁽⁶⁾
- Rådets konklusioner om førskolepædagogik: hvordan vi giver alle vores børn den bedste begyndelse i fremtidens verden ⁽⁷⁾
- Rådets henstilling fra 2011 om politikker, som skal mindske skolefrafald ⁽⁸⁾, navnlig bilaget med en politisk ramme og en opfordring til at sikre, at medlemsstaterne inden udgangen af 2012 har indført sammenhængende politikker vedrørende skolefrafald, omfattende forebyggelse, indgrebs- og kompensationsforanstaltninger
- Europa-Parlamentets beslutning af 1. december 2011 om løsning af problemet med elever, der forlader skolen for tidligt ⁽⁹⁾
- Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti ⁽¹⁰⁾
- Pariserklæringen af 17. marts 2015 om fremme af medborgerskab og de fælles værdier frihed, tolerance og ikkediskrimination ved hjælp af uddannelse,

OG PÅ BAGGRUND AF

- det luxembourgiske formandskabs symposium om at blive på sporet og løse problemet med skolefrafald og fremme succes i skolen, som blev afholdt den 9.-10. juli 2015 i Luxembourg, og som samlede deltagere fra hele EU på områderne politikudformning, forskning og praksis til en debat om dette vigtige emne
- det luxembourgiske formandskabs konference om mangfoldighed og flersprogethed inden for dagtilbud, som blev afholdt den 10.-11. september 2015 i Luxembourg
- den endelige rapport fra 2013 fra den tematiske ET 2020-arbejdsgruppe om skolefrafald og de politiske budskaber fra 2015 fra arbejdsgruppen om skolepolitik
- rapporten fra 2014 fra den tematiske ET 2020-arbejdsgruppe om dagtilbud, hvori der foreslås nøgleprincipper for en kvalitetsramme på dette område,

⁽¹⁾ Andelen af befolkningen mellem 18 og 24 år, der kun har en uddannelse på folkeskoleniveau eller lavere og ikke længere er under uddannelse (Eurostat/Labour Force Survey).

⁽²⁾ EUCO 13/10, bilag I, fjerde led (s. 12).

⁽³⁾ EUT C 119 af 28.5.2009, s. 2.

⁽⁴⁾ Se side 25 i denne EUT.

⁽⁵⁾ EUT L 394 af 30.12.2006, s. 10.

⁽⁶⁾ EUT C 135 af 26.5.2010, s. 2.

⁽⁷⁾ EUT C 175 af 15.6.2011, s. 8.

⁽⁸⁾ EUT C 191 af 1.7.2011, s. 1.

⁽⁹⁾ EUT C 165 E af 11.6.2013, s. 7.

⁽¹⁰⁾ EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1.

FINDER FØLGENDE:

Halvvejs igennem både Europa 2020-strategien og ET 2020-strategirammen og fire år efter Rådets vedtagelse af en henstilling om politikker, som skal mindske skolefrafald ⁽¹⁾, er tiden moden til at gøre status over de hidtidige fremskridt med henblik på at revidere, konsolidere og forbedre de foranstaltninger, der har til formål at mindske dette fænomen og fremme succes i skolen for alle.

Siden vedtagelsen af Rådets henstilling i 2011 er mange tidligere undersøgelsesresultater vedrørende skolefrafald blevet finjusteret og suppleret med peerlæring og udveksling af god praksis mellem medlemsstater, med yderligere forskning og med detaljerede analyser af de politikker, der er vedtaget på nationalt plan. Det overordnede mål vedrørende skolefrafald i Europa 2020 har bevirket, at dette emne er forblevet højt oppe på de nationale politiske dagsordener og har bidraget til at fremme uddannelsesreformerne.

Selv om der i de senere år er gjort solide fremskridt med at nedbringe skolefrafaldsprocenterne, er der stadig for mange elever, der forlader deres uddannelse for tidligt ⁽²⁾. Der er stadig enorme forskelle mellem og inden for medlemsstaterne, og de sammenhængende strategier, der blev fremført i Rådets henstilling fra 2011, mangler stadig i mange lande.

Derfor anerkender EU og medlemsstaterne nødvendigheden af aktivt at fortsætte bestræbelserne for at nå — og hvis det er muligt, endda overgå — Europa 2020-målet;

UNDERSTREGER FØLGENDE:

1. Skolefrafald skyldes ofte en række hyppigt indbyrdes forbundne personlige, sociale, økonomiske, kulturelle, uddannelsesmæssige, kønsrelaterede og familierelaterede faktorer og er knyttet til situationer med kumulativ marginalisering, der ofte har oprindelse i den tidlige barndom. Grupper med lav socioøkonomisk status er berørt i større udstrækning, og skolefrafaldstallene er særlig alarmerende for visse grupper, såsom børn med migrantbaggrund (herunder nyligt ankomne migranter og udenlandsk fødte børn), romabørn og børn med særlige uddannelsesbehov.
2. Udformningen og kvaliteten af uddannelsessystemerne har også kraftig indflydelse på de lærendes deltagelse og resultater, og visse systemiske faktorer kan påvirke læringsprocessen negativt. Derudover kan faktorer såsom et ugunstigt skoleklima, vold og mobning, et læringsmiljø, hvor de lærende ikke føler sig respekteret eller værdsat, undervisningsmetoder og læseplaner, der ikke altid er de mest hensigtsmæssige, utilstrækkelig læringsstøtte, mangel på karriereudvikling og -vejledning eller et dårligt forhold mellem lærer og elev føre til, at lærende forlader skolen for tidligt.
3. I vores stadig mere mangfoldige samfund er der et presserende behov for en samlet og koordineret indsats fra både uddannelsesinteressenter og andre interessenter med det formål at fremme fælles værdier såsom tolerance, gensidig respekt, lige muligheder og ikkediskrimination samt at støtte social integration, interkulturel forståelse og følelsen af at høre til.
4. Sikring af, at alle unge har lige adgang til inkluderende uddannelse ⁽³⁾ af høj kvalitet og mulighed for at udvikle deres fulde potentiale uafhængigt af individuelle, familierelaterede eller kønsrelaterede faktorer, socioøkonomisk status og livserfaringer, er afgørende for at forebygge marginalisering og social eksklusion og mindske risikoen for ekstremisme og radikalisering.
5. Fuldførelse af en gymnasial uddannelse eller en erhvervsrettet uddannelse anses ofte for at være et minimumsadsangskrav til en vellykket overgang fra uddannelse til arbejdsmarked og til adgang til næste uddannelsesstrin. Da unge, der forlader skolen for tidligt, i højere grad risikerer arbejdsløshed, fattigdom og social eksklusion, kan investering i støtte til unges uddannelsesmæssige resultater medvirke til at bryde den onde cirkel med afsavn og videreførelse af fattigdom og ulighed fra en generation til den næste;

⁽¹⁾ Det Forenede Kongerige stemte imod henstillingen.

⁽²⁾ Ifølge data fra 2014 har 11,1 % af de 18-24-årige forladt deres uddannelse uden at fuldføre et gymnasialt uddannelsesprogram, hvilket svarer til ca. 4,4 mio. unge (kilde: Eurostat (LFS), 2014).

⁽³⁾ I forbindelse med disse konklusioner betegner *inkluderende uddannelse* alles ret til kvalitetsuddannelse, der opfylder grundlæggende læringsbehov og beriger de lærendes liv.

OPFORDRER UNDER BEHØRIGT HENSYN TIL NÆRHEDSPRINCIPPET OG I OVERENSSTEMMELSE MED NATIONALE FORHOLD MEDLEMSSTATERNES TIL

1. aktivt at stræbe efter at gennemføre Rådets henstilling fra 2011 om politikker, som skal mindske skolefrafald, navnlig ved at
 - a) fortsætte processen med at udvikle og gennemføre sammenhængende strategier — eller tilsvarende integrerede politikker, der består af evidensbaserede forebyggelses-, indgrebs- og kompensationsforanstaltninger — som på en sammenhængende måde indgår i uddannelse af høj kvalitet og er genstand for et vedvarende politisk engagement med stærk vægt på forebyggelse
 - b) sikre engageret deltagelse af og langsigtet samarbejde mellem interessenter fra alle relevante områder (navnlig uddannelse, beskæftigelse, økonomiske anliggender, sociale anliggender, sundhed, boligforhold, ungdom, kultur og sport) på og på tværs af alle niveauer og på grundlag af klart identificerede roller og ansvarsområder og med tæt koordinering
2. sideløbende med EU's skolefrafaldsindikator at undersøge mulighederne for at udvikle og forbedre nationale dataindsamlingssystemer, der regelmæssigt indsamler et bredt udsnit af oplysninger ⁽¹⁾ om lærende, særlig unge i risikogruppen og elever, der forlader skolen for tidligt. Sådanne systemer, der skal dække alle niveauer af og former for uddannelse og være i fuld overensstemmelse med national lovgivning om databeskyttelse, kunne:
 - a) muliggøre regelmæssig overvågning af uddannelsesmæssige fremskridt med henblik på tidligt at opdage og identificere lærende, der risikerer skolefrafald
 - b) medvirke til at definere kriterier og indikatorer for identificering af uddannelsesmæssigt handicap
 - c) bidrage til forstå årsagerne til skolefrafald, bl.a. ved indsamling af de lærendes synspunkter
 - d) lette adgangen til data og information på forskellige politiske niveauer og anvendelsen heraf i forbindelse med styring og overvågning af politikudviklingen
 - e) tilvejebringe et grundlag for at udvikle effektiv vejledning og støtte i skolerne med henblik på at forebygge skolefrafald samt opfølgende foranstaltninger for unge, der har forladt deres uddannelse for tidligt
3. hvor det er relevant, at overveje at fastsætte mere ambitiøse nationale mål for mindskelse af skolefrafald, navnlig hvis de eksisterende mål allerede er nået
4. at udpege de skoler eller lokale miljøer, hvor der er høj risiko for skolefrafald og en høj grad af uddannelsesmæssigt handicap, og som kunne have gavn af yderligere støtte og ressourcer
5. hvis det er relevant, at stræbe efter at reformere uddannelsessystemerne og se på hele spektret af uddannelse, herunder ikkeformel læring og anerkendelse af den rolle, som ungdomsarbejde spiller, med henblik på at styrke den strukturelle, pædagogiske, pensummæssige og faglige kontinuitet, lette overgange, tackle opdeling og ulighed i uddannelsessystemerne og fremme foranstaltninger, der støtter de lærendes fremskridt og uddannelsesmæssige resultater og motiverer dem til at fuldføre deres uddannelse
6. at sikre generel, lige adgang til økonomisk overkommelige dagtilbud af høj kvalitet. De kognitive og ikkekognitive færdigheder, der udvikles i dagtilbud, kan hjælpe børn til at udfolde deres fulde evner og give dem et grundlag for livet og succes i skolen. Dagtilbudsstrukturer bør også tilskynde til effektiv tilegnelse af det eller de sprog, som der undervises på, samtidig med at den kulturelle og sproglige mangfoldighed respekteres. Udvikling af følelsen af at høre til og etablering af trygge og tillidsfulde relationer fra en tidlig alder er afgørende for børns videre læring og udvikling

⁽¹⁾ Et bredt udsnit af oplysninger betyder navnlig at få større viden om:

- den alder, hvor afbrydelsen af uddannelsen sker
- forholdet mellem skolefrafald og pjækkeri
- forskelle med hensyn til skolefrafald for så vidt angår køn, akademiske resultater eller opnået uddannelsesniveau
- socioøkonomisk baggrund eller tilsvarende, f.eks. oplysninger om nabolaget
- den lærendes baggrund og/eller modersmål.

7. at tilskynde til og fremme samarbejdsorienterede tilgange (der omfatter alle aspekter af skolen) til at mindske skolefrafald på lokalt niveau, for eksempel gennem:
 - a) større råderum for skoler med hensyn til styring, læreplansspørgsmål og arbejdsmetoder, herunder ved at øge autonomien ledsaget af reel ansvarlighed
 - b) passende åbne og gennemsigtige kvalitetssikringsmekanismer og skoleplanlægnings- og skoleforbedringsprocesser, som etableres og gennemføres med aktiv inddragelse af hele skolesamfundet (skoleledere, lærere og andet personale, lærende, forældre og familier)
 - c) effektive partnerskaber og tværsektorielt samarbejde mellem skoler og eksterne interessenter, herunder forskellige fagfolk, NGO'er, virksomheder, foreninger, ungdomsarbejdere, lokale myndigheder og tjenesteydere samt andre repræsentanter fra samfundet generelt i overensstemmelse med de lokale rammer
 - d) samarbejde mellem skoler af forskellige typer og på forskellige niveauer, der er beliggende i samme område, samt netværkssamarbejde og tværfaglige læringsfællesskaber på regionalt, nationalt og internationalt plan for at fremme udveksling af god praksis
 - e) ekspertise inden for skolestyring og -ledelse, for eksempel ved at forbedre ansættelsesprocedurerne og mulighederne for løbende faglig udvikling for skoleledere
 - f) en kultur præget af støtte og samarbejde mellem elever, forældre, familier og skolepersonale med henblik på at styrke unges identificering med skolesystemet, øge deres motivation til at lære og fremme deres involvering i samarbejdsbaserede beslutningsprocesser
 - g) støtte til skoler til at nå ud til alle forældre og familier ud over de formelle krav om deltagelse og til at opbygge en kultur præget af gensidig tillid og respekt, hvor forældre og familier føler sig velkomne i skolen og involverede i deres børns læring
 - h) mekanismer til at påvise tidlige tegn på manglende engagement, såsom regelmæssigt fravær eller adfærdsproblemer
 - i) systematiske støtterammer for lærende, der risikerer at forlade skolen for tidligt, herunder mentorordninger, rådgivning og psykologisk støtte, samt mulighed for ekstra støtte til lærende, hvis modersmål ikke er det eller de sprog, som der undervises på
 - j) tilbud om en bred vifte af tilgængelige ikkeskemalettede aktiviteter og aktiviteter uden for skoletiden — for eksempel inden for sport, kunst, frivilligt arbejde eller ungdomsarbejde — som kan supplere læringserfaringerne og øge de lærendes deltagelse, motivation og følelse af at høre til
8. at undersøge potentialet for mere personliggjorte og elevcentrerede former for undervisning og læring, herunder ved hjælp af digitale ressourcer, samt anvendelse af forskellige evalueringsmetoder såsom formativ evaluering ⁽¹⁾, samtidig med at der tilskyndes til høje forventninger hos alle elever, og adgangen fremmes til de grundlæggende kvalifikationer og den grundlæggende viden, der ruster dem bedst muligt til fremtiden
9. under behørig hensyntagen til den institutionelle autonomi at sikre, at den grundlæggende læreruddannelse og løbende faglige udvikling giver lærere, undervisere, skoleledere, fagfolk inden for dagtilbud og andet personale de kvalifikationer og kompetencer og den baggrundsviden, der er nødvendige for at kunne forstå og håndtere uddannelsesmæssige handicap og eventuelle risikofaktorer, der kan føre til manglende engagement eller skolefrafald. Sådanne kvalifikationer og kompetencer og en sådan viden kan omfatte spørgsmål såsom klasseværelses- og mangfoldighedsledelsesstrategier, opbygning af relationer, konfliktløsning, teknikker til forebyggelse af mobning samt oplysning og vejledning om karrieremuligheder
10. at sikre, at karriereudvikling og -vejledning, mere fleksible forløb og erhvervsuddannelse af høj kvalitet af lige så høj værdi som almen undervisning er til rådighed for alle lærende
11. at give alle unge, som har forladt uddannelsen for tidligt, adgang til kvalitetsordninger, som giver en ny chance, og andre muligheder for at vende tilbage til det almindelige uddannelsessystem og sikre, at enhver form for viden, færdigheder og kompetencer, der er erhvervet på denne måde, bl.a. gennem ikkeformel og uformel læring, valideres i overensstemmelse med Rådets henstilling fra 2012 ⁽²⁾;

⁽¹⁾ I forbindelse med disse konklusioner betegner udtrykket *formativ evaluering* foranstaltninger, der anvendes til nøjagtigt at identificere de lærendes behov og give rettidig og kontinuerlig feedback som en del af læringsprocessen.

⁽²⁾ EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE OG KOMMISSIONEN TIL

1. at gøre størst mulig brug af de muligheder, der tilbydes inden for ET 2020-strategirammen og via den åbne koordinationsmetode, herunder muligheden for at styrke peerlæring og om nødvendigt indgå kontrakt om forskning og undersøgelser, med henblik på at styrke evidensbaseret politikudformning og udvikle og formidle eksempler på vellykket politikpraksis
2. at bruge de finansieringsmuligheder, der ligger i EU-instrumenter såsom programmet Erasmus+, Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer ⁽¹⁾, til at støtte foranstaltninger med sigte på at mindske skolefrafald som led i de samlede politikker og fremme samarbejdet i og omkring skoler
3. at fortsætte med gennem forskning og peerlæring at identificere eksempler på de mest effektive samarbejdsorienterede praksisser i skolen og på lokalt plan med henblik på at afbøde uddannelsesmæssigt handicap, mindske skolefrafald og sikre mere inklusiv uddannelse; at sikre bred formidling af sådanne praksisser blandt fagfolk og interessenter i skolen, navnlig gennem eTwinning-partnerskabet og skoleuddannelsesportalen;

OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL

1. at fortsætte med at følge og formidle oplysninger om udviklingen i medlemsstaterne og regelmæssigt at rapportere om fremskridt hen imod Europa 2020-målet og gennemførelsen af medlemsstaternes strategier eller tilsvarende integrerede politikker vedrørende skolefrafald inden for rammerne af det europæiske semester og ET 2020-rapporteringsordningerne, herunder gennem Education and Training Monitor
2. at videreudvikle samarbejdet med forskere, medlemsstaterne, relevante interessenter, netværk og organisationer med henblik på at støtte gennemførelsen af nationale politikker og EU-politikker vedrørende skolefrafald
3. sammen med medlemsstaterne at øge samarbejdet om dette emne med relevante internationale organisationer, såsom OECD
4. at minde om betydningen af at fastholde fokus på inklusiv uddannelse og mindske skolefrafald inden for rammerne af den planlagte midtvejsrevision af Erasmus+.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/1017 af 25. juni 2015 om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning og Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter og om ændring af forordning (EU) nr. 1291/2013 og (EU) nr. 1316/2013 (EUT L 169 af 1.7.2015, s. 1).